

Vergaderjaar 2021–2022

35 949

Wijziging van de Meststoffenwet in verband met het begrip melkvee en enkele andere wijzigingen betreffende het stelsel van fosfaatrechten

F

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 28 juni 2022

De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit¹ hebben kennisgenomen van de brief² van 21 april 2022 inzake verlaging afromingspercentage bij overgang fosfaatrechten. De leden van de fractie van de **Partij voor de Dieren** hebben naar aanleiding hiervan een aantal vragen en opmerkingen.

Naar aanleiding hiervan is op 3 juni 2022 een brief gestuurd aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

De Minister heeft op 27 juni 2022 gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
De Boer

¹ Samenstelling:

Koffeman (PvdD), Faber-Van de Klashorst (PVV), Van Strien (PVV), Gerkens (SP), Atsma (CDA) (*ondervoorzitter*), Pijlman (D66), Schalk (SGP), Klip-Martin (VVD), Van Rooijen (50PLUS), Van Ballekom (VVD), Vos (VVD), Crone (PvdA), Dessing (FVD), Van Gurp (GL), Huizinga-Heringa (CU), Kluit (GL), Van der Linden (Fractie-Nanninga) (*voorzitter*), Meijer (VVD), Otten (Fractie-Otten), Prins (CDA), Vendrik (GL), Van der Voort (D66), Berkhout (Fractie-Nanninga), Raven (OSF), Karakus (PvdA) en N.J.J. van Kesteren (CDA).

² *Kamerstukken I, 2021–2022, 35 949, E.*

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT / LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKWALITEIT

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Den Haag, 3 juni 2022

De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief³ van 21 april 2022 inzake verlaging afomingspercentage bij overgang fosfaatrechten. De leden van de fractie van de **Partij voor de Dieren** hebben naar aanleiding hiervan een aantal vragen en opmerkingen.

Het fosfaatrechtenstelsel hangt nauw samen met de Nitraatrichtlijn. Nu het is gelukt om het aantal fosfaatrechten in de melkveehouderij onder het fosfaatplafond te brengen, is het afomingspercentage weer teruggebracht van 20% naar 10%. In antwoord op eerdere vragen van de leden van de fractie van de Partij voor de Dieren werd aangegeven dat continue krimp van fosfaat niet het doel is van het afomingsinstrument.⁴ Gezien het feit dat Nederland wellicht geen nieuwe derogatie van de Nitraatrichtlijn zal verkrijgen in verband met de slechte waterkwaliteit in Nederland, bevreemdt het deze leden dat het fosfaatrechtenstelsel en de fosfaatbank niet worden gebruikt om de hoeveelheid fosfaat in de melkveehouderij langzaam maar zeker omlaag te brengen. Kunt u toelichten waarom dit instrument niet zo wordt ingezet?

In het verslag van wetsvoorstel Wijzigingen fosfaatrechtenstelsel hebben de leden van de fractie van de Partij voor de Dieren vragen gesteld over het toezicht door de NVWA om slacht van hoogdrachtige koeien te voorkomen.⁵ Het ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit houders van dieren dat in september 2021 aan de NVWA werd voorgelegd voor een uitvoerings- en handhavingstoets werd door de NVWA als niet handhaafbaar en uitvoerbaar beoordeeld. Is een aangepast ontwerp inmiddels voorgelegd aan de NVWA? Zo ja, wat waren de uitkomsten daarvan?

Ten slotte vragen deze leden hoe hoog de boete is voor (melk)veehouders die de wijzigingen in de fosfaatwetgeving overschrijden.

De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag uiterlijk 30 juni 2022.

Voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
L.P. van der Linden

³ *Kamerstukken I*, 2021–2022, 35 949, E.

⁴ *Kamerstukken I*, 2021–2022, 35 949, D, blz. 13.

⁵ *Idem*, blz. 14.

**BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN
VOEDSELKWALITEIT**

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 27 juni 2022

Hierbij stuur ik u de antwoorden op de vragen van de leden van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat/Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van de fractie van de Partij voor de Dieren in verband met de verlaging van het afromingspercentage in het fosfaatrechtenstelsel, ingediend op 3 juni 2022. Tevens informeer ik u over twee toezeggingen aangaande het fosfaatrechtenstelsel.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
H. Staghouwer

170661.04U

1

Gezien het feit dat Nederland wellicht geen nieuwe derogatie van de Nitraatrichtlijn zal verkrijgen in verband met de slechte waterkwaliteit in Nederland, bevreemdt het deze leden dat het fosfaatrechtenstelsel en de fosfaatbank niet worden gebruikt om de hoeveelheid fosfaat in de melkveehouderij langzaam maar zeker omlaag te brengen. Kunt u toelichten waarom dit instrument niet zo wordt ingezet?

Antwoord

Ik wil allereerst opmerken dat de waterkwaliteit onder derogatiebedrijven, waaraan voornamelijk melkveebedrijven deelnemen, beter is dan onder niet-derogatiebedrijven (Kamerstuk 33 037, Z). Het fosfaatrechtenstelsel is niet bedoeld om het aantal fosfaatrechten steeds verder omlaag te brengen. Na openstelling van de fosfaatbank worden afgeroomde rechten weer uitgegeven in de vorm van ontheffingen voor grondgebonden landbouwers. De fosfaatbank is een instrument om de grondgebondenheid te bevorderen en niet om de fosfaatproductie omlaag te brengen.

Met het 7e actieprogramma Nitraatrichtlijn 2022–2025 en het addendum hierop (Kamerstuk 33 037, AA en AE) treft Nederland de maatregelen die nodig zijn om te voldoen aan de verplichtingen voor de Nitraatrichtlijn en de Kaderrichtlijn Water voor wat betreft de bijdrage uit de landbouw. In het addendum is ten aanzien van de melkveehouderij een volledig grondgebonden melkveehouderij en zoog- en weidekoeienhouderij aangekondigd in 2032.

2

In het verslag van wetsvoorstel Wijzigingen fosfaatrechtenstelsel hebben de leden van de fractie van de Partij voor de Dieren vragen gesteld over het toezicht door de NVWA om slacht van hoog drachtige koeien te voorkomen. Het ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit houders van dieren dat in september 2021 aan de NVWA werd voorgelegd voor een uitvoerings- en handhavingstoets werd door de NVWA als niet handhaafbaar en uitvoerbaar beoordeeld. Is een aangepast ontwerp inmiddels voorgelegd aan de NVWA? Zo ja, wat waren de uitkomsten daarvan?

Antwoord

Een aangepast ontwerp is in oktober 2021 opnieuw ter toetsing aan de NVWA voorgelegd. Hierover is overleg met de NVWA gaande om te onderzoeken op welke manier de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van het besluit afdoende geborgd kan worden. Ik verwacht hier na de zomer uitsluitsel over.

3

Ten slotte vragen deze leden hoe hoog de boete is voor (melk)veehouders die de wijzigingen in de fosfaatwetgeving overschrijden.

Antwoord

De hoogte van de boete hangt af van de aard en omvang van de overtreding en wordt door het Openbaar Ministerie (OM) bij strafbeschikking of door de strafrechter bepaald. De NVWA constateert of een melkveehouder meer melkvee heeft gehouden dan hij over fosfaatrechten voor zijn bedrijf beschikt. De NVWA stelt vervolgens een proces-verbaal op en zendt dit aan het Openbaar Ministerie (OM). Het OM pakt deze zaak verder op en bepaalt in het geval van een strafbeschikking de hoogte van de boete in het individuele geval. Als een veehouder wordt beboet, kan ook het wederrechtelijk verkregen voordeel worden ontnomen.

Tevens maak ik van de gelegenheid gebruik u te informeren over de stand van zaken met betrekking tot een tweetal toezeggingen bij de wijziging van het fosfaatrechtenstelsel (35.949).

Toezegging T03393 betreft het voorleggen van het ontwerpbesluit renovatielease. Een voorstel voor dit ontwerpbesluit is in voorbereiding. Ik verwacht dat niet eerder dan in het vierde kwartaal van dit jaar een besluit in de ministerraad kan worden genomen. Daarna kan ik het voorstel aan uw Kamer en de Tweede Kamer doen toekomen. Een eerdere versie van het ontwerpbesluit is overigens al voor iedereen openbaar als het ontwerpbesluit wordt geconsulteerd via internet.

Toezegging T03394 heeft betrekking op afromingsvrije lease van fosfaat-rechten. Na de invoering van de maatregel 100 kilo afromingsvrije lease zal ik via de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland het verloop van de registraties nauwkeurig volgen. Ik heb toegezegd dat ik bereid ben om na te denken over de bijstelling, indien mocht blijken dat de omvang van de afromingsvrije lease toch onvoldoende aansluit bij de gemiddelde landbouwpraktijk. Deze analyse kan pas worden gemaakt in het tweede kwartaal van 2023 als alle benodigde gegevens over kalenderjaar 2022 bekend zijn. Daarna kan ik u hierover informeren.